

Блескавий периодъ на полска та история, който е наченалъ отъ Болеслава Храбрый, свършилъ се съ *Болеслава III Кривоустий*, който (въ 1138) раздѣлилъ държавата на синове ти си на четире княжества: Краковско, Сендомирско, Мазовецко и Познанско. Краковство то било дадено на по-старий синъ съ кралска титла и съ върховна власть надъ други ти князове. Отдѣлени ти князове отъ своя страна дѣлили княжества та на дѣца та си, и отъ отдѣлна та система, ставали неизбѣжни междоусобни войни. Голѣмци ти и духовенство то се ползовали отъ междоусобия та, за да придобиятъ повече правдини; тии ослабвали върховна та власть, и умножавали внѣтрѣшни ти размирици. Въ периодъ тъ на тия размирици се изгубили завоевания та на Болеслава Храбрый. Поляци ти дори не могли да прѣкъснатъ нападения та на съсѣди ти си Пруси, и единъ отдѣлний полскый князь (Конрадъ Мазовскый) повикалъ на помощъ срещу тѣхъ Тевтонскый орденъ (1225 г.). Тевтони ти покорили Пруси ти; нъ скоро станали опасни за сама та Полша, и Поляци ти се принудили послѣ да воюватъ частно съ тѣхъ, за да отбранятъ своя та си земя. На напрѣдни ти теглила въ XIII вѣкъ присѣдило се навлизане то на Монголи ти.

На онова врѣме Полша се раздѣлила на двѣ главни части; на сѣверна и южна. Сѣверна та, която е ниска и пълна съ езера, се викала *Голѣма Полша*, съ главни градове Познанъ и Гнѣзно; а южна та, на Карпатски ти планини, се наричала *Малка Полша*, съ главенъ градъ Краковъ. Кралъ *Владиславъ I Локетекъ* (1306—1333) съединилъ Голѣма Полша съ Малка, и тако-речи направилъ една държава. (Мазовия, съ градъ Варшава, правила оште особно владѣние до начало то на XVI вѣкъ). Отъ тогава zelo да се прочува Полско то кралство. Синъ му на Владислава Локетека *Казимиръ III Голѣмий* е прочутъ съ закони ти си и съ нареждане то на внѣтрѣ-